

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α

A1. Κόμμα Γ. Θεοτόκη: «Το κόμμα του Θεοτόκη ήταν το πιο μετριοπαθές από **τα αντιβενιζελικά κόμματα** ... των Αντιβενιζελικών.» (σχολ. βιβλίο σελ. 92-93)

Διχοτόμηση χαρτονομίσματος: «Τον Μάρτιο του 1922 ... βαρύτατες συνέπειές της.» (σχολ. βιβλίο σελ. 50-51)

Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων: «Η ελληνική κυβέρνηση ... οριστική στέγαση.» (σχολ. βιβλίο σελ. 153) και «Η ΕΑΠ λειτούργησε μέχρι ... απέναντι στους πρόσφυγες.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 156)

A2. α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B1. «Όσον αφορά τη δομή του βενιζελικού κόμματος ... κάθε άλλο κόμμα.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 91-92) Μπορούμε να προσθέσουμε και την ημερομηνία ίδρυσης του κόμματος (22 Αυγούστου 1910).

B2. «Η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας ... αναγνώρισης και εγκατάστασής του.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 208)

ΟΜΑΔΑ Β

Γ1. «Η Ερμούπολη της Σύρου αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα ίδρυσης ... και κυρίως Χίους.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 122) Σύμφωνα με το ιστοριογραφικό έργο του Απ. Βακαλόπουλου (κείμενο Α), οι πρώτοι πρόσφυγες που έφτασαν στη Σύρο ήταν οι Κυδωνιείς, επιβεβαιώνοντας την πληροφορία του σχολικού βιβλίου για άφιξη Χίων, Σμυρναίων Κρητών προσφύγων και προσθέτοντας την άφιξη Θεσσαλών και Μακεδόνων αλλά και σημαντικού αριθμού προσφύγων από την Τήνο λόγω της επιδημίας πανώλης, αλλά και από άλλα νησιά. Στην πλειοψηφία τους οι πρόσφυγες που κατέφευγαν στη Σύρο κατά τα πρώτα χρόνια ανήκαν στις φτωχότερες κοινωνικές τάξεις, ενώ οι πλουσιότεροι

προτιμούσαν τη μετανάστευση στα νησιά του Ιονίου ή στην Ευρώπη. «Η συμφόρηση που είχε επέλθει ... ορθόδοξων προσφύγων.» Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από το κείμενο Α, το οποίο προσθέτει ότι η φιλική -στην αρχή- συμπεριφορά των γηγενών της Σύρου προς τους πρόσφυγες ήταν αποτέλεσμα της πεποίθησής τους ότι με αυτή την στάση θα διατηρούσαν τις καλές σχέσεις τόσο με την ελληνική όσο και με την τουρκική πλευρά, αφού τα πρώτα χρόνια της επανάστασης η Σύρος τηρούσε ουδέτερη στάση, όπως αναφέρθηκε. Τα προβλήματα στις σχέσεις γηγενών-προσφύγων ξεκίνησαν όταν οι ντόπιοι θεώρησαν ότι απειλούνταν οι ιδιοκτησίες τους από την εγκατάσταση των συνεχώς αυξανόμενων προσφύγων σε καλλιεργημένες και ακαλλιεργητες εκτάσεις που τους ανήκαν.

β. «Στο ελληνικό κράτος στη θέση των παλιών **ναυτικών** κέντρων ... ναυτιλιακού κέντρου.» Το απόσπασμα της Χρ. Αγριαντώνη από το έργο της «Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης τον 19^ο αιώνα» (Κείμενο Β) επιβεβαιώνει πως η Σύρος ευνοήθηκε από τη γεωγραφική της θέση συνδέοντας εμπορικά τη Σμύρνη, τη Θεσσαλονίκη, τη Μαύρη Θάλασσα με τη δυτική Μεσόγειο, προσθέτοντας στους ευνοϊκούς παράγοντες για την άνθηση του νησιού την προστασία του από τους Γάλλους στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης λόγω του καθολικού δόγματος των ντόπιων Συριανών. «Στην ανάπτυξη αυτή σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε ... και αργότερα στην Αίγυπτο.» Άλλωστε, σύμφωνα και με το κείμενο Α, αν και στα χρόνια της επανάστασης δεν την προτίμησαν ως καταφύγιό τους, στη συνέχεια οι πλούσιοι ομογενείς στράφηκαν προς τη Σύρο αντιλαμβανόμενοι την καίρια θέση της Ερμούπολης για τη διεξαγωγή του εμπορίου της Ανατολής.

Δ1. α. «Οι Έλληνες της Διασποράς αναδείχτηκαν πρωτεργάτες στους αγώνες ... Γερμανός Καραβαγγέλης.» (σχολ. βιβλίο σελ. 249)

«Στην Ευρώπη πρωτεργάτης του αγώνα ήταν ο Κ. Κωνσταντινίδης ... Σοβιετικής Ένωσης.» (σχολ. βιβλίο σελ. 250) Το απόσπασμα από το ιστοριογραφικό έργο της Ελ. Κυφονίδου «Ποντιακό Ζήτημα: Στρατηγικές επιλογής και αδιέξοδα, 1917-1922» (Κείμενο Α) μας κατατοπίζει σχετικά με την οπτική από την οποία έβλεπε ο Κωνσταντινίδης το ποντιακό ζήτημα. Η πρωτοβουλία του για την οργάνωση του πρώτου Παν-ποντιακού Συνεδρίου ήταν αποτέλεσμα της πεποίθησής του ότι οι Μ. Δυνάμεις θα τηρούσαν τις προπολεμικές τους διακηρύξεις περί σεβασμού της αυτοδιάθεσης των λαών, αλλά ήταν

αποτέλεσμα και της θέσης της Ελλάδας με την πλευρά των νικητών του Α΄ παγκόσμιου πολέμου. Γι' αυτό θεωρούσε πως κάθε καθυστέρηση θα ήταν επιζήμια για το ποντιακό ζήτημα.

β. «Η κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου ήταν αρχικά σύμφωνη ... υπό ίδρυση Αρμενική Δημοκρατία.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 250) Αναλυτικότερα, η στάση του Βενιζέλου αιτιολογείται από τον Αντ. Κλάψη στο ιστοριογραφικό του έργο «Στο κλουβί της Ελλάδος της στενής μας κλεισμένοι: Πολιτική και διπλωματία της ελληνικής εθνικής ολοκλήρωσης 1821-1923» (Κείμενο Β). Επισημαίνονται, λοιπόν, οι παράγοντες που ώθησαν τον Βενιζέλο στην απόφαση να μην συμπεριλάβει τον Πόντο στις ελληνικές διεκδικήσεις, δηλαδή ότι ο Πόντος ήταν γεωγραφικά απομονωμένος από τις περιοχές με πυκνό ελληνικό πληθυσμό αλλά και αδύναμος να διεκδικήσει στρατιωτικά τα δικάια του, ενώ η Ελλάδα δεν θα άντεχε πιθανή στρατιωτική εμπλοκή στην υπόθεση του Πόντου. Λαμβάνοντας την υπόσχεση ότι οι Έλληνες του Πόντου θα εξασφάλιζαν μέσα στην Αρμενική Δημοκρατία ισονομία και ισοπολιτεία, συμφώνησε να παραχωρηθεί ο Πόντος στο υπό ίδρυση αρμενικό κράτος, όπως αναφέρει και το κείμενο Γ.

«Η πρόταση του Ελ. Βενιζέλου προκάλεσε μεγάλη απογοήτευση ... για τη στάση της ελληνικής κυβέρνησης.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 250-251) Σύμφωνα με το απόσπασμα της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους (Κείμενο Γ), στην Κων/πολη οι Πόντιοι υπέβαλαν υπομνήματα προς τους αρμοστές των Μ. Δυνάμεων ζητώντας την ένωση του Πόντου με την Ελλάδα ή την αναγνώριση του Πόντου ως ανεξάρτητου κράτους. «Πολλά ποντιακά σωματεία έστειλαν ... υπέρ του λαού σας.» (σχολ. βιβλίο, σελ. 251)

Ωστόσο, η ποντιακή Δημοκρατία έμεινε ένα όνειρο ... του ελληνισμού της Μ. Ασίας.» σχολ. βιβλίο, σελ. 253)

ΟΡΟΣΗΜΟ ΡΑΦΗΝΑΣ

ΝΑΤΑΣΑ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ